

Visie op leerlingbegeleiding: vriendschapsbeleid

In onze basisschool vinden directie en leerkrachten het belangrijk dat iedereen zich goed voelt op school. Daarom wordt pestgedrag niet getolereerd.

BELANGRIJK!

Niet in elke situatie is er sprake van 'pesten'. Wanneer kinderen af en toe plagen, met iemand lachen, ruzie maken, discussiëren, een woordenwisseling hebben, ... is dit geen pesten!

In eerste instantie vinden we het belangrijk dat kinderen in deze situaties op een gezonde manier voor zichzelf leren opkomen!

- ✓ Een vriendschapsbeleid op school wordt al zinvol ervaren om de volgende redenen:
  - Het vriendschapsbeleid kadert integraal binnen onze schoolvisie.
  - Ons vriendschapsbeleid sluit aan bij het decreet leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs en valt onder het domein psychisch en sociaal functioneren.
  - Het vriendschapsbeleid vormt samen met het speelplaatsbeleid en het beleid sociale vaardigheden ons zorgbeleid
  - De uitwerking van een vriendschapsbeleid en het koppelen van terugkerende acties hieromtrent creëert een leef- en leeromgeving waarin wij onze leerlingen stimuleren om op een positieve manier met elkaar om te gaan.

- ✓ Concrete stappen:

Onderwijsaanbod

- Als katholieke basisschool hebben wij ons aanbod afgestemd op de actiepunten van een GOK-plan van enkele jaren geleden
- Het aanbod in onze basisschool bestaat uit:
  - Preventieve maatregelen op schoolniveau.
  - Curatieve maatregelen - Kindcontacten (door de groene juf)
  - Verticale opbouw doorheen de lagere school omtrent veilig internetgebruik
  - Het domein socio-emotioneel welbevinden van het gezondheidsbeleidplan
  - Het speelplaatsbeleid.
  - De visie sociale vaardigheden (zie GOK plan)

Onderwijsorganisatie

- Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Ons zorgteam, o.l.v. de zorgcoördinatoren, organiseren en waken over volgende preventieve maatregelen op schoolniveau:
  - sensibilisering door jaarlijks terugkerende acties:
    - september: herhaling ketnet actie vorig jaar
    - november: rodeneuzenactie
    - feb/maart: ketnetactie tegen pesten
    - maart: jeugdboekenmaand, verwenweek, complimentendag
  - Project warme william via de gemeente
  - Er worden klasoverschrijdende activiteiten georganiseerd

- Bij vaststelling van pestgedrag onderneemt de zorgcoördinator volgende curatieve maatregelen:
  - Er worden gesprekken gehouden met de betrokken leerlingen.
  - Er worden afspraken gemaakt die telkens na een bepaalde periode worden
    - geëvalueerd.
  - Er komt verhoogd toezicht op de speelplaats en collega's worden ingelicht.
  - Ouders worden betrokken in het traject.
  - Cyberpesten: Dit gebeurt veelal thuis en hier hebben we als school niet
    - dadelijk vat op. Wanneer we melding krijgen van cyberpesten worden de ouders aangespoord via een brief om het internetgedrag van hun kinderen extra in de gaten te houden.
- Om het welbevinden van leerlingen te bewaken worden er elk schooljaar minstens twee kindcontactjes gehouden door de klasjuf.
- De acties in het gezondheidskader zijn in samenspraak met de ouders tot stand gekomen en onderverdeeld per niveau.

Begeleiding

- Het aanbod zoals hierboven omschreven vult de fase 0, de brede basiszorg, van ons zorgcontinuüm in.
- Wanneer een kleuterjuf/leerkracht vaststelt dat een kleuter/leerling nood heeft aan systematische kindcontacten, wordt er een vertrouwenspersoon aangesteld. In samenspraak met het kind en de ouders wordt er iemand aangeduid.
- Bij aanhoudend pestgedrag wordt er een begeleidingsplan opgesteld. (fase 1)

Evaluatie en rapportering

- De preventieve maatregelen worden geëvalueerd door het zorgteam o.l.v. de zorgcoördinator tijdens de vergaderingen van de werkgroep.
- De curatieve maatregelen worden geëvalueerd en gerapporteerd door de zorgcoördinator en/of de directie. Dit gebeurt dmv observaties en gesprekken met alle betrokken partijen.
- De bevindingen van de kindcontacten worden opgenomen tijdens het individueel oudercontact.

✓ Voorwaarden voor een goede samenwerking :

- Teamleden werken actief mee aan de preventieve maatregelen vanuit het zorgteam en geven de participanten de nodige tijd om de acties voor te stellen aan de klas.
- Teamleden delen de verantwoordelijkheid voor de uitwerking van hun klasoverschrijdend project. Ze gaan hierbij in overleg en bewaken de uitvoering van hun activiteiten.
- In elk conflict streven we ernaar om alle betrokken partijen te verenigen door middel van de stappen van verbindende communicatie. Alle teamleden gebruiken deze strategie en stimuleren de leerlingen om deze zelf toe te passen.
- Bij vaststelling van pestgedrag wordt in de eerste plaats het kind aangesproken, maar ook de ouders worden op de hoogte gebracht. Een goede communicatie tussen alle betrokken partijen vindt de school van essentieel belang.

- ✓ De volgende documenten moeten minstens een plaats krijgen in de school:
  - Het gezondheidskader, het speelplaatsbeleid, de visie sociale vaardigheden en begeleidingsplan in het schoolwerkplan.
  - Lesfiches Veilig internetgebruik op het digitaal platform van de school.

✓ **Bijlage: definities:**

PLAGEN

- Het gebeurt onbezonnen of spontaan
- Het is onschuldig en gaat vaak samen met humor
- Het heeft geen kwade bijbedoelingen
- Het speelt zich af tussen gelijken
- Het is tijdelijk, duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig.
- Meestal één tegen één.
- Is meestal te verdragen, soms plezierig, maar het kan ook kwetsend of agressief zijn, afhankelijk van de situatie
- De rollen liggen niet vast: nu eens plaagt de ene, dan weer de andere
- Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep
- De groep lijdt niet onder de plagerijen, maar vindt meteen weer de draai terug

Plagen kan een manier zijn om te testen wie gevoelig is voor pesterijen, vooral bij nieuw gevormde groepen. Via het plagen kan uitgevist worden hoe sterk of kwetsbaar iemand is. Onzekere, angstige of agressief-dominante kinderen weten wie nog zwakker staat dan zichzelf.

RUZIE MAKEN

- Het gebeurt niet berekend om iemand pijn te willen doen
- Ruzie maken mag. Het helpt kinderen om sociale vaardigheden te ontwikkelen.
- Kinderen zoeken hun positie in de samenleving: hoe moet je je standpunt verdedigen, hoe ga je om met iemand die niet fair speelt, hoe ga je om met agressie, hoe onderhandel je, wanneer ga je te ver?
- Ruzie maken toont een kind dat het af en toe op zijn punt moet staan om respect van anderen te winnen. Het toont dat je niet altijd moet toegeven of dat je niet elk conflict moet vermijden.
- Kinderen worden er sterker van als ze merken dat er naar hen wordt geluisterd, dat ze ondanks de ruzie nog gerespecteerd worden. Ze groeien als ze het alleen kunnen/leren oplossen. Of er moet ingegrepen worden, hangt af van de situatie. Natuurlijk wel als er gevochten wordt, als één kind er alleen voor staat. In een discussie moeten kinderen vernemen dat schelden een minder goede manier is om te communiceren, dat ze beter argumenten zoeken en die verdedigen.

Een ruzie kan wel een teken zijn dat er wordt gepest. 'Radar' opzetten en kijken of er meer aanwijzingen zijn voor pesten.

PESTEN

- Is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is zichzelf te verdedigen.
- Het is een vorm van agressie
- Men wil bewust iemand kwetsen en kleineren
- Het gebeurt herhaaldelijk en houdt niet vanzelf op
- De macht is ongelijk verdeeld, de pestkop voelt zich machtig en heeft altijd de bovenhand.
- Meestal staat een groep (pestkop, meelopers, supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
- Het heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer
- Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort
- De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig, vertrouwt elkaar niet meer. De kinderen zijn niet meer spontaan; er zijn weinig echte vrienden in de groep.
- Het komt vooral voor op momenten dat de klasgroep ontsnapt aan het toezicht van volwassenen.

Pesten is een vorm van agressie. Over waarom mensen zich agressief gedragen zijn meerdere theorieën.

1. Het is een onontkoombaar verschijnsel dat op een acceptabele manier gekanaliseerd moet worden.
2. Het komt voort uit frustratie en kan voorkomen worden door het wegnemen van ontevredenheid, de omgeving om te vormen zodat ze geen agressie opwekt, leukere dingen aanbieden als afleiding of beloning.

CYBERPESTEN

Hierbij blijft de pestkop vaak verborgen. Je weet nu niet van waaruit de pesterijen komen. Deze manier van pesten is voor de pester een heel makkelijke manier.